

PC-3563/MK

P-2/2051

GURMAT KAAV : BHAGAT BANI ADHYAN-III (i)
(Semester-IV)
(Reg. and D.E.)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

ਨੋਟ : ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚੋਂ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਗ-2 ਦੇ ਚਾਰ ਉਪਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ **ਤਿੰਨ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਉਪਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ **ਚਾਰ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9-9 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਭਾਗ-3 ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ-1

I. ਡਾ. ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ 'ਭਗਤ ਬਾਣੀ : ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ' ਵਿਚ ਉਭਰੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਲੋਕਯਾਨਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਖਾਂ ਵਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 9

ਭਾਗ-2

- II. ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਤਮਕ ਖੂਬੀਆਂ ਦੱਸੋ।

- III. ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਗਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।

ਜਾਂ

ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

- IV. ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁਹਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

- V. ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚਲੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸੰਕਲਪਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।

(3×9=27)

ਭਾਗ-3

VI. ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

- (a) 'ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ : ਬਾਣੀਕਾਰ ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ' ਲੇਖ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ?
- (b) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦੋ ਉਘੜਵੇਂ ਲੱਛਣ ਦੱਸੋ।
- (c) ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੋਠਾਗੁਰੂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਗਲ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ?
- (d) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਚਾਰ ਸਦਾਚਾਰਕ ਕੀਮਤਾਂ ਦੱਸੋ।
- (e) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਬਿੰਬ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
- (f) ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸੰਕਲਿਤ ਬਾਣੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਉ।
- (g) ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੇ ਵਿਅੰਗ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ?
- (h) ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਬੀਰਤਾ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

- (i) 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਰਾਜ (ਸਟੇਟ) ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸਰੂਪ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- (j) ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਾਤੀਸੂਚਕ ਸੰਬੋਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
- (k) ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿ 'ਬੀਠਲ' ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ?
- (l) 'ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮਨਸਾ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ੀ ਜਾਗਤ ਹੀ ਮਨ ਮਾਨਿਆ' ਤੁਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। (12×2=24)
-